

Programare funcțională

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell
C01

Ana Iova

Denisa Diaconescu

Departamentul de Informatică, FMI, UB

Organizare

Instructori

- Curs
 - Seria 23: Ana Iova
 - Seria 24: Denisa Diaconescu
 - Seria 25: Ana Iova
- Laborator
 - 231: Ana Iova
 - 232: Natalia Ozunu
 - 233: Miruna Zăvelcă
 - 234: Miruna Zăvelcă
 - 241: Andrei Burdușa
 - 242: Andrei Burdușa
 - 243: Andrei Burdușa
 - 244: Andrei Văcaru
 - 251: Ana Iova
 - 252: Ana Iova

Resurse

- Moodle
- Suporturile de curs si laborator, forumuri, resurse electronice
- Stiri legate de curs vor fi anunțate la curs si posteate pe Moodle
- Link direct catre suporturile de curs si laborator

<https://tinyurl.com/54ftc5wa>

Prezență

Prezența la curs sau la laboratoare nu este obligatorie,
dar extrem de încurajată.

Evaluare

Notare

- Nota finală: 1 (oficiu) + parțial + examen
- Restanță: 1 (oficiu) + examen
(parțialul nu se ia în calcul la restanță)

Condiție de promovabilitate

- cel puțin **5** > 4.99

Examen parțial

- valorează **3 puncte** din nota finală
- durata 45 min
- în săptămâna 7, în cadrul cursului, prima ora de curs
- se va da pe Moodle, online
- nu este obligatoriu și nu se poate reface
- cursul 7 se va tine online pe Teams
- va conține întrebări grilă asemănătoare cu cele din curs
- materiale ajutătoare: suporturile de curs și de laborator

Examen final

- valorează **6 puncte** din nota finală
- durata 1 ora
- în sesiune, fizic
- acoperă toată materia
- va conține exerciții asemănătoare cu cele de la laborator
- materiale ajutătoare: suporturile de curs și de laborator

Puncte bonus

Activitate laborator

- La sugestia instructorilor de la laborator, se poate nota activitatea în plus față de cerințele obișnuite.
- Maxim 1 punct (bonus la nota finală)

Punctele bonus nu se pot folosi în condiția de promovabilitate!

Punctele bonus nu se pot folosi în restanță!

Programare funcțională în Haskell

- Tipuri, functii
- Recursivitate, liste
- Funcții de nivel înalt
- Polimorfism
- Tipuri de date algebrice
- Clase de tipuri
- Functori
- Monade

Resurse suplimentare

- Pagina Haskell
<http://haskell.org>
- Hoogle
<https://www.haskell.org/hoOGLE>
- Haskell Wiki
<http://wiki.haskell.org>
- Cartea online „Learn You a Haskell for Great Good”
<http://learnyouahaskell.com/>

The Haskell Foundation

- <https://haskell.foundation/>
- Fundatie independenta si non-profit ce are ca scop imbunatatirea experientei cu limbajul Haskell
- Ofera suport pentru librarii, tool-uri, educatie, cercetare

Nu trăsați, cereti-ne ajutorul!

De ce programare funcțională?

Programare declarativă vs. imperativă – Ce vs. cum

Programare imperativă (Cum)

Explic mașinii, pas cu pas, algoritmice, **cum** să facă ceva și se întâmplă **ce** vroiam să se întâpte ca rezultat al execuției mașinii.

Programare declarativă vs. imperativă – Ce vs. cum

Programare imperativă (Cum)

Explic mașinii, pas cu pas, algoritmice, **cum** să facă ceva și se întâmplă **ce** vroiam să se întâmple ca rezultat al execuției mașinii.

Programare declarativă (Ce)

Îți spun mașinii **ce** vreau să se întâmple și o las pe ea să se descurce **cum** să realizeze acest lucru. :-)

Programare declarativă vs. imperativă – Ce vs. cum

Programare imperativă (Cum)

Explic mașinii, pas cu pas, algoritmic, **cum** să facă ceva și se întâmplă **ce** vroiam să se întâmple ca rezultat al execuției mașinii.

- limbaje de programare procedurale
- limbaje de programare orientate pe obiecte

Programare declarativă (Ce)

Îți spun mașinii **ce** vreau să se întâmple și o las pe ea să se descurce **cum** să realizeze acest lucru. :-)

Programare declarativă vs. imperativă – Ce vs. cum

Programare imperativă (Cum)

Explic mașinii, pas cu pas, algoritmic, **cum** să facă ceva și se întâmplă **ce** vroiam să se întâmple ca rezultat al execuției mașinii.

- limbaje de programare procedurale
- limbaje de programare orientate pe obiecte

Programare declarativă (Ce)

Îl spun mașinii **ce** vreau să se întâmple și o las pe ea să se descurce **cum** să realizeze acest lucru. :-)

- limbaje de programare logică
- limbaje de interogare a bazelor de date
- limbaje de programare funcțională

Programare funcțională

Programare funcțională în limbajul vostru preferat de programare:

- Java 8, C++11, Python, JavaScript, ...
- Funcții anonte
- Funcții de procesare a fluxurilor de date: filter, map, reduce

Agregarea datelor dintr-o colecție (JS)

C. Boesch, Declarative vs Imperative Programming - Talk.JS

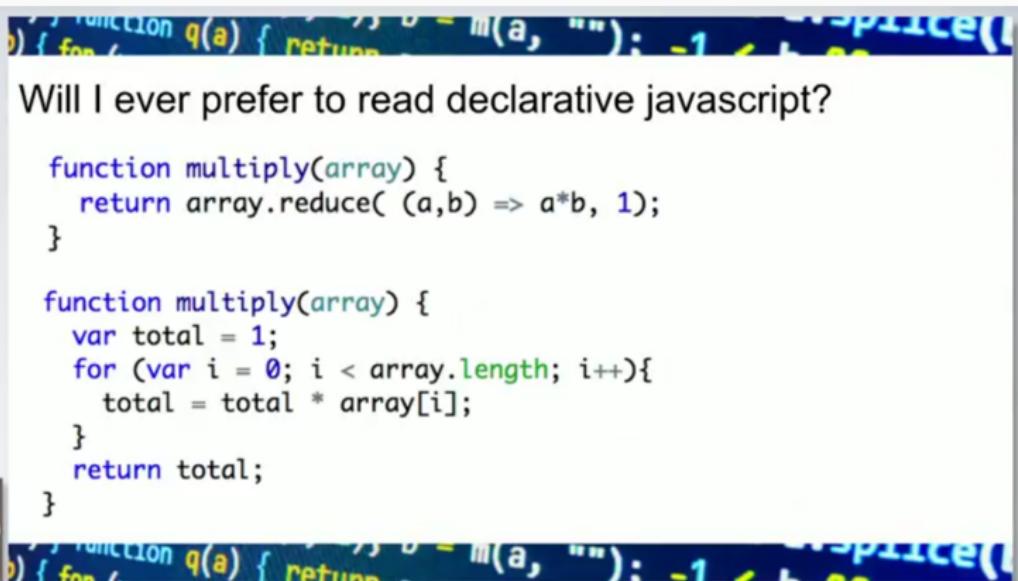
<https://www.youtube.com/watch?v=M2e5sq1rnvc>

Engineers.SG
Meetups Videos

Will I ever prefer to read declarative javascript?

```
function multiply(array) {  
    return array.reduce((a,b) => a*b, 1);  
}  
  
function multiply(array) {  
    var total = 1;  
    for (var i = 0; i < array.length; i++){  
        total = total * array[i];  
    }  
    return total;  
}
```


Agregarea datelor dintr-o colecție (JS)

C. Boesch, Declarative vs Imperative Programming - Talk.JS

<https://www.youtube.com/watch?v=M2e5sq1rnvc>

Reasons to be More Declarative

- Better readability
- Better scalability
- Fewer state-related bugs
- Stand on the shoulders of giants

De ce Haskell? (din cartea Real World Haskell)

The illustration on our cover is of a **Hercules beetle**. These beetles are among the largest in the world. They are also, in proportion to their size, the strongest animals on Earth, able to lift up to 850 times their own weight. Needless to say, we like the association with a creature that has such a high power-to-weight ratio.

Ciurul lui Eratostene

```
primes = sieve [2...]
sieve (p:ps) = p : sieve [ x | x <- ps, mod x p /= 0 ]
```

Haskell este un limbaj funcțional pur

- **Functiile sunt valori.**
- În loc să modificăm datele existente, calculăm valori noi din valorile existente, folosind funcții
- **Functiile sunt pure:** aceleași rezultate pentru aceleași intrări.
- O bucată de cod nu poate corupe datele altor bucați de cod.
- Distincție clară între părțile pure și cele care comunică cu mediul extern.

Haskell este un limbaj elegant

- Idei abstracte din matematică devin instrumente puternice în practică
 - recursivitate, compunerea de funcții, functori, monade
 - folosirea lor permite scrierea de cod compact și modular
- Rigurozitate: ne forțează să gândim mai mult înainte, dar ne ajută să scriem cod mai corect și mai curat
- Curbă de învățare în trepte
 - Putem scrie programe mici destul de repede
 - Expertiza în Haskell necesită multă gândire și practică
 - Descoperirea unei lumi noi poate fi un drum distractiv și provocator <http://wiki.haskell.org/Humor>

Haskell

- Haskell e lenes (lazy): orice calcul e amânat cât de mult posibil
 - Schimbă modul de concepere al programelor
 - Permite lucrul cu colecții potențial infinite de date precum [1..]
 - Evaluarea lenesă poate fi exploataată pentru a reduce timpul de calcul fără a denatura codul
- firstK k = **take** k primes
- Haskell e minimalist: mai puțin cod, în mai puțin timp, și cu mai puține defecte
 - ... rezolvând totuși problema :-)
- numbers = [1,2,3,4,5]
 total = **foldl** (*) 1 numbers
 doubled = **map** (* 2) numbers
- Oferă suport pentru paralelism și concurență.

Exemplu

```
qsort :: Ord a => [a] -> [a]
qsort []      = []
qsort (p:xs) =
  (qsort lesser) ++ [p] ++ (qsort greater)
where
  lesser  = filter (< p) xs
  greater = filter (>= p) xs
```

Haskell in industrie

Programarea funcțională este din ce în ce mai utilizată în companii.

- Haskell este folosit la Meta, Google, Microsoft, IOHK etc.
- Alte proiecte mari scrise în Haskell:
 - <https://typeable.io/>
 - <https://serokell.io/>
 - <https://xmonad.org/>
 - <https://jaspervdj.be/hakyll/>

Linkuri suplimentare:

[Haskell in industrie - Wiki](#)

[Serokell Blog Post: Best Haskell open source projects](#)

[Typeable Blog Post: 7 Useful Tools Written in Haskell](#)

[Serokell Blog Post: Why Fintech Companies Use Haskell](#)

[Wasp Blog Post: How to get started with Haskell in 2022 \(the straightforward way\)](#)

Haskell in industrie

10 REASONS TO USE HASKELL

MEMORY SAFETY

GARBAGE COLLECTION

NATIVE CODE

STATIC TYPES

RICH TYPES

PURITY

LAZINESS

CONCURRENCY

METAPROGRAMMING

ECOSYSTEM

@serokell

@impurepics

<https://serokell.io/blog/10-reasons-to-use-haskell>

În 1929-1932, A. Church a propus λ -calculul ca sistem formal pentru logica matematică. În 1935 a argumentat că orice funcție calculabilă peste numere naturale poate fi calculată în λ -calcul.

$$\begin{array}{ll} t = & x \quad (\text{variabilă}) \\ & | \lambda x. t \quad (\text{abstractizare}) \\ & | t \ t \quad (\text{aplicare}) \end{array}$$

- În 1935, independent de Church, Turing a dezvoltat mecanismul de calcul numit astăzi **Mașina Turing**.
- În 1936 și el a argumentat că orice funcție calculabilă peste numere naturale poate fi calculată de o mașină Turing.
- De asemenea, a arătat echivalența celor două modele de calcul.
- Această echivalență a constituit o indicație puternică asupra "universalității" celor două modele, conducând la ceea ce numim astăzi **"Teza Church-Turing"**.

Elemente de bază. Primii pași

Sintaxă

Comentarii

```
-- comentariu pe o linie
{- comentariu pe
   mai multe
   linii -}
```

Identifieri

- siruri formate din litere, cifre, caracterele _ și ' (apostrof)
- identifierii pentru variabile încep cu literă mică sau _
- identifierii pentru tipuri și constructori încep cu literă mare
- Haskell este sensibil la majuscule (case sensitive)

```
double x = 2 * x
data Point a = Pt a a
```

Sintaxă

Blocuri și indentare.

Blocurile sunt delimitate prin indentare.

```
fact n = if n == 0
          then 1
          else n * fact (n-1)
```

```
trei = let
          a = 1
          b = 2
      in a + b
```

Echivalent, putem scrie

```
trei = let {a = 1; b = 2} in a + b
trei = let a = 1; b = 2 in a + b
```

Variabile

Presupunem că fisierul test.hs conține

x=1

x=2

Ce valoare are x?

Variabile

Presupunem că fisierul test.hs conține

x=1

x=2

Ce valoare are x?

Prelude> :l test.hs

```
test.hs:2:1: error:  
  Multiple declarations of 'x'  
    Declared at: test.hs:1:1  
                  test.hs:2:1
```

```
2 | x=2  
 | ^
```

Variabile

În Haskell, variabilele sunt **imutabile** (*immutable*) , adică:

- = **nu** este operator de atribuire
- x = 1 reprezintă o **legatură** (*binding*)
- din momentul în care o variabilă este legată la o valoare, acea valoare nu mai poate fi schimbată

Legarea variabilelor

let .. in ... este o expresie care crează scop local.

Presupunem că fișierul testlet.hs conține

```
x=1  
z= let x=3 in x
```

Legarea variabilelor

let .. in ... este o expresie care crează scop local.

Presupunem că fișierul testlet.hs conține

```
x=1  
z= let x=3 in x
```

```
Prelude> :l testlet.hs  
[1 of 1] Compiling Main  
Ok, 1 module loaded.  
*Main> z  
3  
*Main> x  
1
```

Legarea variabilelor

let .. in ... este o **expresie** care crează scop local.

```
x = let
    z = 5
    g u = z + u
in let
    z = 7
in g 0 + z
```

Ce valoare are x?

Legarea variabilelor

let .. in ... este o **expresie** care crează scop local.

```
x = let
    z = 5
    g u = z + u
in let
    z = 7
in g 0 + z
```

Ce valoare are x?

```
-- x=12
```

Legarea variabilelor

let .. in ... este o **expresie** care crează scop local.

```
x = let
    z = 5
    g u = z + u
in let
    z = 7
in g 0 + z
```

Ce valoare are x?

```
-- x=12
```

```
x = let z = 5; g u = z + u in let z = 7 in g 0
```

Ce valoare are x?

Legarea variabilelor

let .. in ... este o **expresie** care crează scop local.

```
x = let
    z = 5
    g u = z + u
in let
    z = 7
in g 0 + z
```

Ce valoare are x?

```
-- x=12
```

```
x = let z = 5; g u = z + u in let z = 7 in g 0
```

Ce valoare are x?

```
-- x=5
```

Legarea variabilelor

clauza ... **where** ... creaza scop local

f x = g x + g x + z

where

g x = 2*x

z = x-1

Legarea variabilelor

let .. in ... este o expresie

```
x = [ let y = 8 in y , 9]    -- x=[8,9]
```

where este o clauză, disponibilă doar la nivel de definiție

```
x = [y where y = 8, 9] – error: parse error ...
```

Legarea variabilelor

let .. in ... este o expresie

```
x = [let y = 8 in y, 9] -- x=[8,9]
```

where este o clauză, disponibilă doar la nivel de definiție

`x = [y where y = 8, 9] – error: parse error ...`

Variabile pot fi legate și prin *pattern matching* la definirea unei funcții sau expresiei **case**.

```
h x | x == 0      = 0
     | x == 1      = y + 1
     | x == 2      = y * y
     | otherwise   = y
where y = x*x
```

```
f x = case x of
                  0 -> 0
                  1 -> y + 1
                  2 -> y * y
                  _ -> y
where y = x*x
```

Quiz time!

Seria 23 <https://questionpro.com/t/AT4qgZuulH>

Seria 24 <https://tinyurl.com/yc8kdvjm>

Seria 25 <https://questionpro.com/t/AT4qgZuulJ>

Tipuri de date. Sistemul tipurilor

"There are three interesting aspects to types in Haskell: they are strong, they are static, and they can be automatically inferred."

<http://book.realworldhaskell.org/read/types-and-functions.html>

tare – garantează absența anumitor erori

static – tipul fiecărei valori este calculat la compilare

dedus automat – compilatorul deduce automat tipul fiecărei expresii

```
Prelude> :t [( 'a' ,1 , "abc" )]  
[( 'a' ,1 , "abc" )] :: Num b => [ ( Char , b , [ Char ] ) ]
```

Sistemul tipurilor

Tipurile de bază: Int, Integer, Float, Double, Bool, Char, String

Sistemul tipurilor

Tipurile de bază: Int, Integer, Float, Double, Bool, Char, String

Tipuri compuse: tupluri si liste

```
Prelude> :t ('a', True)
('a', True) :: (Char, Bool)
```

```
Prelude> :t ["ana", "ion"]
["ana", "ion"] :: [[Char]]
```

Sistemul tipurilor

Tipurile de bază: Int, Integer, Float, Double, Bool, Char, String

Tipuri compuse: tupluri si liste

```
Prelude> :t ('a', True)
('a', True) :: (Char, Bool)
```

```
Prelude> :t ["ana", "ion"]
["ana", "ion"] :: [[Char]]
```

Tipuri noi definite de utilizator:

```
data RGB = Red | Green | Blue
data Point a = Pt a a      -- tip parametrizat
                           -- a este variabila de tip
```

Tipuri de date

Integer: 4, 0, -5

```
Prelude> 4 + 3
```

```
Prelude> (+) 4 3
```

```
Prelude> mod 4 3
```

```
Prelude> 4 `mod` 3
```

Float: 3.14

```
Prelude> truncate 3.14
```

```
Prelude> sqrt 4
```

```
Prelude> let x = 4 :: Int
```

```
Prelude> sqrt (fromIntegral x)
```

Char: 'a','A', '\n'

```
Prelude> import Data.Char
```

```
Prelude Data.Char> chr 65
```

```
Prelude Data.Char> ord 'A'
```

```
Prelude Data.Char> toUpper 'a'
```

```
Prelude Data.Char> digitToInt '4'
```

Tipuri de date

Bool: True, False

```
data Bool = True | False
```

```
Prelude> True && False || True
```

```
Prelude> not True
```

```
Prelude> 1 /= 2
```

```
Prelude> 1 == 2
```

String: "prog\ndec"

```
type String = [Char] -- sinonim pentru tip
```

```
Prelude> "aa"++"bb"  
"aabb"
```

```
Prelude> "aabb" !! 2  
'b'
```

```
Prelude> lines "prog\ndec"  
[ "prog" , "dec" ]
```

```
Prelude> words "pr og\nde cl"  
[ "pr" , "og" , "de" , "cl" ]
```

Liste

Orice listă poate fi scrisă folosind doar constructorul () și lista vidă [].

- $[1,2,3] == 1 : (2 : (3 : [])) == 1 : 2 : 3 : []$
- $"abcd" == ['a','b','c','d'] == 'a' : ('b' : ('c' : ('d' : [])))$
 $\quad == 'a' : 'b' : 'c' : 'd' : []$

Liste

Orice listă poate fi scrisă folosind doar constructorul `(:)` și lista vidă `[]`.

- $[1,2,3] == 1 : (2 : (3 : [])) == 1 : 2 : 3 : []$
- $"abcd" == ['a','b','c','d'] == 'a' : ('b' : ('c' : ('d' : [])))$
 $= 'a' : 'b' : 'c' : 'd' : []$

Definiție recursivă. O **listă** este

- **vidă**, notată `[]`, sau
- **compusă**, notată `x:xs`, dintr-un un element `x` numit **capul listei** (*head*) și o listă `xs` numită **coada listei** (*tail*).

Tipuri de date compuse

Tipul listă

```
Prelude>:t [True, False, True]  
[True, False, True] :: [Bool]
```

Tipuri de date compuse

Tipul listă

```
Prelude>:t [True, False, True]  
[True, False, True] :: [Bool]
```

Tipul tuplu – secvențe de tipuri deja existente

```
Prelude> :t (1 :: Int, 'a', "ab")  
(1 :: Int, 'a', "ab") :: (Int, Char, [Char])
```

Prelude> fst (1,'a') -- *numai pentru perechi*
Prelude> snd (1,'a')

Tipuri. Clase de tipuri. Variabile de tip

Ce răspuns primim dacă introducem comanda?

```
Prelude> :t 1
```

Tipuri. Clase de tipuri. Variabile de tip

Ce răspuns primim dacă introducem comanda?

```
Prelude> :t 1
```

Răspunsul primit este:

```
1 :: Num a => a
```

Semnificația este următoarea:

- Num este o clasă de tipuri
- a este un *parametru de tip*
- 1 este o valoare de tipul a din clasa Num

```
Prelude> :t [1,2,3]
```

```
[1,2,3] :: Num t => [t]
```

Funcții în Haskell. Terminologie

Prototipul funcției

double :: Integer -> Integer

- numele funcției
- signatura funcției

Definiția funcției

double elem = elem + elem

- numele funcției
- parametrul formal
- corpul funcției

Aplicarea funcției

double 5

- numele funcției
- parametrul actual (argumentul)

Exemplu: funcție cu două argumente

Prototipul funcției

add :: Integer -> Integer -> Integer

- numele funcției
- signatura funcției

Definiția funcției

add elem1 elem2 = elem1 + elem2

- numele funcției
- parametrii formali
- corpul funcției

Aplicarea funcției

add 3 7

- numele funcției
- argumentele

Exemplu: funcție cu un argument de tip tuplu

Prototipul funcției

dist :: (Integer, Integer) -> Integer

- numele funcției
- signatura funcției

Definiția funcției

dist (elem1, elem2) = abs (elem1 - elem2)

- numele funcției
- parametrul formal
- corpul funcției

Aplicarea funcției

dist (5, 7)

- numele funcției
- argumentul

Tipuri de funcții

```
Prelude> :t abs  
abs :: Num a => a -> a
```

```
Prelude> :t div  
div :: Integral a => a -> a -> a
```

```
Prelude> :t (:)  
( :) :: a -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> :t (++)  
(++) :: [a] -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> :t zip  
zip :: [a] -> [b] -> [(a, b)]
```

Definirea funcțiilor

```
fact :: Integer -> Integer
```

- Definiție folosind **if**

```
fact n = if n == 0 then 1  
           else n * fact(n-1)
```

- Definiție folosind ecuații

```
fact 0 = 1  
fact n = n * fact(n-1)
```

- Definiție folosind cazuri

```
fact n  
| n == 0      = 1  
| otherwise   = n * fact(n-1)
```

Şabloane (patterns)

```
x:y = [1,2,3] -- x=1 si y =[2,3]
```

Observați că : este constructorul pentru liste.

```
(u,v) = ('a',[ (1,'a'),(2,'b')]) -- u='a',  
-- v=[(1,'a'),(2,'b')]
```

Observați că (,) este constructorul pentru tupluri.

Şabloane (patterns)

Definiții folosind şabloane

```
selectie :: Integer -> String -> String

-- case...of
selectie x s =
    case (x,s) of
        (0,_) -> s
        (1, z:zs) -> zs
        (1, []) -> []
        _ -> (s ++ s)

-- stil ecuational
selectie 0 s = s
selectie 1 (_:s) = s
selectie 1 "" = ""
selectie _ s = s + s
```

Tipuri de funcții

Fie foo o funcție cu următorul tip

```
foo :: a -> b -> [a] -> [b]
```

- are trei argumente, de tipuri a, b și [a]
- întoarce un rezultat de tip [b]

Schimbăm signatura funcției astfel:

```
ffoo :: (a -> b) -> [a] -> [b]
```

- are două argumente, de tipuri $(a \rightarrow b)$ și [a],
adică o funcție de la a la b și o listă de elemente de tip a
- întoarce un rezultat de tip [b]

```
Prelude> :t map
```

```
map :: (a -> b) -> [a] -> [b]
```

Quiz time!

Seria 23 <https://questionpro.com/t/AT4qgZuulp>

Seria 24 <https://tinyurl.com/5n6s87ks>

Seria 25 <https://questionpro.com/t/AT4qgZuulm>

Pe săptămâna viitoare!

Programare funcțională

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell
C02

Ana Iova

Denisa Diaconescu

Departamentul de Informatică, FMI, UB

Functii

Funcții în Haskell. Terminologie

Prototipul funcției

double :: Integer -> Integer

- numele funcției
- signatura funcției

Definiția funcției

double elem = elem + elem

- numele funcției
- parametrul formal
- corpul funcției

Aplicarea funcției

double 5

- numele funcției
- parametrul actual (argumentul)

Exemplu: funcție cu două argumente

Prototipul funcției

add :: Integer -> Integer -> Integer

- numele funcției
- signatura funcției

Definiția funcției

add elem1 elem2 = elem1 + elem2

- numele funcției
- parametrii formali
- corpul funcției

Aplicarea funcției

add 3 7

- numele funcției
- argumentele

Exemplu: funcție cu un argument de tip tuplu

Prototipul funcției

dist :: (Integer, Integer) -> Integer

- numele funcției
- signatura funcției

Definiția funcției

dist (elem1, elem2) = abs (elem1 - elem2)

- numele funcției
- parametrul formal
- corpul funcției

Aplicarea funcției

dist (5, 7)

- numele funcției
- argumentul

Definirea funcțiilor

```
fact :: Integer -> Integer
```

- Definiție folosind **if**

```
fact n = if n == 0 then 1  
         else n * fact(n-1)
```

- Definiție folosind ecuații

```
fact 0 = 1  
fact n = n * fact(n-1)
```

- Definiție folosind cazuri

```
fact n  
| n == 0      = 1  
| otherwise   = n * fact(n-1)
```

Definirea funcților folosind șabloane și ecuații

```
fact :: Integer -> Integer
fact 0 = 1
fact n = n * fact(n-1)
```

- variabilele și valorile din partea stângă a semnului = sunt șabloane
- când funcția este apelată se încearcă potrivirea parametrilor actuali cu șabloanele, ecuațiile fiind încercate *în ordinea scrierii*
- în definiția factorialului, 0 și n sunt șabloane: 0 se va potrivi numai cu el însuși, iar n se va potrivi cu orice valoare de tip Integer

Definirea funcților folosind şabloane și ecuații

In Haskell, ordinea ecuațiilor este importantă.

Să presupunem că schimbăm ordinea ecuațiilor din definiția factorialului:

```
fact :: Integer -> Integer  
fact n = n * fact(n-1)  
fact 0 = 1
```

Ce se întâmplă?

Definirea funcților folosind şabloane și ecuații

In Haskell, ordinea ecuațiilor este importantă.

Să presupunem că schimbăm ordinea ecuațiilor din definiția factorialului:

```
fact :: Integer -> Integer  
fact n = n * fact(n-1)  
fact 0 = 1
```

Ce se întâmplă?

Deoarece `n` este un pattern care se potrivește cu orice valoare, inclusiv cu 0, orice apel al funcției va alege prima ecuație. Astfel, funcția nu își va încheia execuția.

Definirea funcțiilor folosind şabloane și ecuații

Tipul Bool este definit în Haskell astfel:

```
data Bool = True | False
```

Putem defini operația || astfel

```
(||) :: Bool -> Bool -> Bool
```

```
False || x = x  
True  || _ = True
```

În acest exemplu şabloanele sunt `_`, **True** și **False**.

Observăm că **True** și **False** sunt constructori de date și se vor potrivi numai cu ei însăși.

Şablonul `_` se numește *wild-card pattern*; el se potrivește cu orice valoare.

Tipuri de funcții

Fie foo o funcție cu următorul tip

```
foo :: a -> b -> [a] -> [b]
```

- are trei argumente, de tipuri a, b și [a]
- întoarce un rezultat de tip [b]

Schimbăm signatura funcției astfel:

```
ffoo :: (a -> b) -> [a] -> [b]
```

- are două argumente, de tipuri $(a \rightarrow b)$ și [a],
adică o funcție de la a la b și o listă de elemente de tip a
- întoarce un rezultat de tip [b]

Tipuri de funcții

Fie foo o funcție cu următorul tip

```
foo :: a -> b -> [a] -> [b]
```

- are trei argumente, de tipuri a, b și [a]
- întoarce un rezultat de tip [b]

Schimbăm signatura funcției astfel:

```
ffoo :: (a -> b) -> [a] -> [b]
```

- are două argumente, de tipuri $(a \rightarrow b)$ și [a],
adică o funcție de la a la b și o listă de elemente de tip a
- întoarce un rezultat de tip [b]

```
Prelude> :t map
```

```
map :: (a -> b) -> [a] -> [b]
```

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZu3yb>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZu3J8>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZu3yd>

Liste

Liste (slide din C01)

Orice listă poate fi scrisă folosind doar constructorul `(:)` și lista vidă `[]`.

- $[1,2,3] == 1 : (2 : (3 : [])) == 1 : 2 : 3 : []$
- $"abcd" == ['a','b','c','d'] == 'a' : ('b' : ('c' : ('d' : [])))$
 $\quad == 'a' : 'b' : 'c' : 'd' : []$

Definiție recursivă. O **listă** este

- **vidă**, notată `[]`; sau
- **compusă**, notată `x:xs`, dintr-un un element `x` numit **capul listei** (*head*) și o listă `xs` numită **coada listei** (*tail*).

Definirea listelor. Operații

Intervale și progresii

```
interval = ['c'..'e']           -- ['c', 'd', 'e']
progresie = [20,17..1]          -- [20,17,14,11,8,5,2]
progresie' = [2.0,2.5..4.0]     -- [2.0,2.5,3.0,3.5,4.0]
```

Operații

```
Prelude> [1,2,3] !! 2
```

```
3
```

```
Prelude> "abcd" !! 0
```

```
'a'
```

```
Prelude> [1,2] ++ [3]
```

```
[1,2,3]
```

```
Prelude> import Data.List
```

Definiția prin selecție $\{x \mid P(x)\}$

$[E(x) \mid x \leftarrow [x_1, \dots, x_n], P(x)]$

Prelude> xs = [0..10]

Prelude> [x | x <- xs, even x]
[0,2,4,6,8,10]

Prelude> xs = [0..6]

Prelude> [(x,y) | x <- xs, y <- xs, x + y == 10]
[(4,6),(5,5),(6,4)]

Definiția prin selecție $\{x \mid P(x)\}$

$[E(x) \mid x <- [x_1, \dots, x_n], P(x)]$

Putem folosi **let** pentru declarații locale.

```
Prelude> [(i, j) | i <- [1..2],  
                  let k = 2 * i, j <- [1..k]]  
[(1,1),(1,2),  
(2,1),(2,2),(2,3),(2,4)]
```

```
zip xs ys
```

```
Prelude> :t zip
zip :: [a] -> [b] -> [(a, b)]
```

```
Prelude> ys = ['A'.. 'E']
Prelude> zip [1..] ys
[(1, 'A'), (2, 'B'), (3, 'C'), (4, 'D'), (5, 'E')]
```

```
Prelude> xs = ['A'.. 'Z']
Prelude> [x | (i, x) <- [1..] `zip` xs, even i]
"BDFHJLNPRTVXZ"
```

```
zip xs ys
```

Observați diferența!

```
Prelude> zip [1..3] ['A'..'D']
[(1 , 'A') ,(2 , 'B') ,(3 , 'C') ]
```

```
Prelude> [(x,y) | x <- [1..3], y <- ['A'..'D']]
[(1 , 'A') ,(1 , 'B') ,(1 , 'C') ,(1 , 'D') ,
 (2 , 'A') ,(2 , 'B') ,(2 , 'C') ,(2 , 'D') ,
 (3 , 'A') ,(3 , 'B') ,(3 , 'C') ,(3 , 'D') ]
```

Lenevire (Lazyness)

Argumentele sunt evaluate doar când e necesar și doar cât e necesar.

```
Prelude> head []
*** Exception: Prelude.head: empty list
Prelude> x = head []
Prelude> f a = 5
Prelude> f x
5
Prelude> [1,head [],3] !! 0
1
Prelude> [1, head [],3] !! 1
*** Exception: Prelude.head: empty list
```

Liste infinite

Drept consecință a **evaluării lenșe**, se pot defini liste infinite (fluxuri de date)

```
Prelude> natural = [0..]
```

```
Prelude> take 5 natural
```

```
[0,1,2,3,4]
```

```
Prelude> evenNat = [0,2..] -- progresie infinita
```

```
Prelude> take 7 evenNat
```

```
[0,2,4,6,8,10,12]
```

```
Prelude> ones = [1,1..]
```

```
Prelude> zeros = [0,0..]
```

```
Prelude> both = zip ones zeros
```

```
Prelude> take 5 both
```

```
[(1,0),(1,0),(1,0),(1,0),(1,0)]
```

Şabloane (patterns) pentru liste

Listele sunt construite folosind constructorii (:) și []

[1 ,2 ,3] == 1:[2 ,3] == 1:2:[3] == 1:2:3:[]

Prelude> x:y = [1 ,2 ,3]

Prelude> x

1

Prelude> y

[2 ,3]

Ce s-a întâmplat?

- **x : y** este un şablon pentru liste
- potrivirea dintre **x : y** şi **[1,2,3]** a avut ca efect:
 - "deconstrucţia" valorii [1,2,3] în 1 : [2,3]
 - legarea lui x la 1 şi a lui y la [2,3]

Şabloane (patterns) pentru liste

Definiţii folosind şabloane

```
reverse [] = []
```

```
reverse (x:xs) = (reverse xs) ++ [x]
```

x : xs se potriveşte cu liste nevide

Atenţie!

Şabloanele sunt definite folosind constructori.

De exemplu, operaţia de concatenare pe liste este

```
(++) :: [a] -> [a] -> [a],
```

dar [x] ++ [1] = [2,1] **nu** va avea ca efect legarea lui x la 2.

```
Prelude> [x] ++ [1] = [2,1]
```

```
Prelude> x
```

```
error: ...
```

Şabloanele sunt liniare

Sabloane sunt **liniare**, adică o variabilă apare cel mult odată.

Şabloane în care o variabilă apare de mai multe ori provoacă mesaje de eroare. De exemplu:

```
x:x:[1] = [2,2,1]
```

```
tail (x:x:t) = t
```

```
foo x x = x^2
```

error: Conflicting definitions for x

O soluție este folosirea gărzilor:

```
tail (x:y:t) | (x==y) = t  
| otherwise = ...
```

```
foo x y | (x == y) = x^2  
| otherwise = ...
```

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZu3yi>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZu3J9>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZu3yp>

Pe săptămâna viitoare!

Programare funcțională

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell
C03

Ana Iova

Denisa Diaconescu

Departamentul de Informatică, FMI, UB

Anunt - examen parțial

- valorează **3 puncte** din nota finală
- durata ~~45 min~~ 40 min
- în săptămâna 7, **in cadrul cursului**
- **test grila pe foaie**
- nu este obligatoriu și nu se poate reface
- ~~cursul 7 se va tine online pe Teams~~
- va conține întrebări grilă asemănătoare cu cele din curs
- materiale ajutătoare: suporturile de curs și de laborator

Operatori. Secțiuni

Operatorii sunt funcții cu două argumente

Operatorii în Haskell

- au două argumente
- pot fi apelați folosind notația infix
- pot fi definiți folosind numai "simboluri" (ex: `*!*`)
 - în definiția tipului operatorul este scris între paranteze
- Operatori predefiniți

`(||) :: Bool -> Bool -> Bool`

`(:) :: a -> [a] -> [a]`

`(+) :: Num a => a -> a -> a`

- Operatori definiți de utilizator

`(&&&) :: Bool -> Bool -> Bool -- atentie la paranteze`

`True &&& b = b`

`False &&& _ = False`

Functii ca operatori

Operatorii care sunt definiți în formă infix, sunt apelați în formă prefix folosind paranteze

```
2 + 3 == (+) 2 3
```

Operatorii care sunt definiți în formă prefix, sunt apelați în formă infix folosind `` (*backtick*)

```
mod 5 2 == 5 `mod` 2
```

```
Prelude> mod 5 2
```

```
1
```

```
Prelude> 5 `mod` 2
```

```
1
```

```
elem :: a -> [a] -> Bool
```

```
Prelude> 1 `elem` [1,2,3]
```

```
True
```

Precedență și asociativitate

```
Prelude> 3+5*4:[6]++8-2+3:[2]==[23,6,9,2]||True==False  
True
```

Precedence	Left associative	Non-associative	Right associative
9	!!		.
8			^, ^^, **
7	*, /, `div`, `mod`, `rem`, `quot`		
6	+, -		
5			: , ++
4		==, /=, <, <=, >, >=, `elem`, `notElem`	
3			&&
2			
1	>>, >>=		
0			\$, \$!, `seq`

Asociativitate

Operatorul - asociativ la stânga

$$5 - 2 - 1 == (5 - 2) - 1 \quad --- /= 5 - (2 - 1)$$

Operatorul : asociativ la dreapta

$$5 : 2 : [] == 5 : (2 : [])$$

Operatorul ++ asociativ la dreapta

$$(\text{++}) :: [\text{a}] \rightarrow [\text{a}] \rightarrow [\text{a}]$$

$$[] \text{ ++ } \text{ys} = \text{ys}$$

$$(\text{x}:\text{xs}) \text{ ++ } \text{ys} = \text{x}:(\text{xs} \text{ ++ } \text{ys})$$

$$\text{l1} \text{ ++ l2 ++ l3 ++ l4 ++ l5 == l1 ++ (l2 ++ (l3 ++ (l4 ++ l5)))}$$

Secțiuni (operator sections)

Secțiunile operatorului binar (**op**) sunt (**op e**) și (**e op**).

Secțiunile lui (++) sunt (++ e) și (e ++)

```
Prelude> :t (++)
(++) :: [a] -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> :t (++ " world!")
(++ " world!") :: [Char] -> [Char]
```

```
Prelude> (++ " world!") "Hello"
"Hello world!"
```

```
Prelude> ++ " world!" "Hello"
error
```

Secțiuni (operator sections)

Secțiunile operatorului binar (op) sunt (op e) și (e op).

Secțiunile lui (\leftrightarrow) sunt ($\leftrightarrow e$) și ($e \leftrightarrow$)

Prelude> $x \leftrightarrow y = x - y + 1$ -- definit de noi

Prelude> :t ($\leftrightarrow 3$)
($\leftrightarrow 3$) :: **Num** a => a -> a

Prelude> ($\leftrightarrow 3$) 4
2

Secțiuni

Secțiunile sunt afectate de **asociativitatea și precedența** operatorilor.

```
Prelude> :t (+ 3 * 4)
(+ 3 * 4) :: Num a => a -> a
```

```
Prelude> :t (* 3 + 4)
error -- + are precedenta mai mica decat *
```

```
Prelude> :t (* 3 * 4)
error -- * este asociativa la stanga
```

```
Prelude> :t (3 * 4 *)
(3 * 4 *) :: Num a => a -> a
```

Functii de nivel înalt

Funcții anonime

Funcțiile sunt valori (*first-class citizens*).

Funcțiile pot fi folosite ca argumente pentru alte funcții.

Funcții anonime = lambda expresii

$\lambda x_1 x_2 \dots x_n \rightarrow \text{expresie}$

Prelude> $(\lambda x \rightarrow x + 1) 3$

4

Prelude> inc = $\lambda x \rightarrow x + 1$

Prelude> add = $\lambda x y \rightarrow x + y$

Prelude> aplic = $\lambda f x \rightarrow f x$

Prelude> map $(\lambda x \rightarrow x+1) [1,2,3,4]$

[2,3,4,5]

Functiile sunt valori

Exemplu:

flip :: (a → b → c) → (b → a → c)

- definiția cu lambda expresii

flip f = \x y → f y x

- definiția folosind şabloane

flip f x y = f y x

- **flip** ca valoare de tip funcție

flip = \f x y → f y x

Componerea funcțiilor — operatorul .

Matematic. Date fiind $f : A \rightarrow B$ și $g : B \rightarrow C$, componerea lor, notată $g \circ f : A \rightarrow C$, este dată de formula

$$(g \circ f)(x) = g(f(x))$$

În Haskell.

```
(.) :: (b -> c) -> (a -> b) -> (a -> c)  
(g . f) x = g (f x)
```

Exemplu

```
Prelude> :t reverse
```

```
reverse :: [a] -> [a]
```

```
Prelude> :t take
```

```
take :: Int -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> :t take 5 . reverse
```

```
take 5 . reverse :: [a] -> [a]
```

```
Prelude> (take 5 . reverse) [1..10]
```

```
[10,9,8,7,6]
```

```
Prelude> (head . reverse . take 5) [1..10]
```

```
5
```

Operatorul \$

Operatorul (\$) are precedență 0.

$$(\$) :: (a \rightarrow b) \rightarrow a \rightarrow b$$
$$f \$ x = f x$$

```
Prelude> (head . reverse . take 5) [1..10]  
5
```

```
Prelude> head . reverse . take 5 \$ [1..10]  
5
```

Operatorul (\$) este asociativ la dreapta.

```
Prelude> head \$ reverse \$ take 5 \$ [1..10]  
5
```

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZu3zB>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZu3KF>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZu3zE>

Procesarea fluxurilor de date: Map, Filter, Fold

**Transformarea fiecărui element dintr-o listă -
map**

Exemplu - Pătrate

Definiți o funcție care pentru o listă de numere întregi dată ridică la pătrat fiecare element din listă.

Soluție descriptivă

```
squares :: [Int] -> [Int]
squares xs = [ x * x | x <- xs ]
```

Soluție recursivă

```
squares :: [Int] -> [Int]
squares []      = []
squares (x:xs) = x*x : squares xs
```

```
Prelude> squares [1,-2,3]
[1,4,9]
```

Exemplu - Coduri ASCII

Transformați un sir de caractere în lista codurilor ASCII ale caracterelor.

Soluție descriptivă

```
ords :: [Char] -> [Int]
ords xs = [ ord x | x <- xs ]
```

Soluție recursivă

```
ords :: [Char] -> [Int]
ords []      = []
ords (x:xs) = ord x : ords xs
```

```
Prelude> ords "a2c3"
[97,50,99,51]
```

Funcția map

Date fiind o funcție de transformare și o listă,
aplicați funcția fiecărui element al unei liste date.

Soluție descriptivă

```
map :: (a -> b) -> [a] -> [b]
map f xs = [ f x | x <- xs ]
```

Soluție recursivă

```
map :: (a -> b) -> [a] -> [b]
map f []      = []
map f (x:xs) = f x : map f xs
```

Exemplu — Pătrate

Soluție descriptivă

```
squares :: [Int] -> [Int]
squares xs = [ x * x | x <- xs ]
```

Soluție recursivă

```
squares :: [Int] -> [Int]
squares []      = []
squares (x:xs) = x*x : squares xs
```

Soluție folosind map

```
squares :: [Int] -> [Int]
squares xs = map sqr xs
            where sqr x = x * x
```

Exemplu — Coduri ASCII

Soluție descriptivă

```
ords :: [Char] -> [Int]
ords xs = [ ord x | x <- xs ]
```

Soluție recursivă

```
ords :: [Char] -> [Int]
ords []      = []
ords (x:xs) = ord x : ords xs
```

Soluție folosind map

```
ords :: [Char] -> [Int]
ords xs = map ord xs
```

Functii de ordin înalt

```
map :: (a -> b) -> [a] -> [b]
map f l = [f x | x <- l]
```

```
Prelude> map ($ 3) [(4 +), (10 *), (^ 2), sqrt]
[7.0, 30.0, 9.0, 1.7320508075688772]
```

În acest caz:

- primul argument este o secțiune a operatorului (\$)
- al doilea argument este o listă de funcții

$$\text{map } (\$ \ x) [f_1, \dots, f_n] == [f_1 \ x, \dots, f_n \ x]$$

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvALb>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZvAxq>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvALf>

Selectarea elementelor dintr-o listă - filter

Exemplu - Selectarea elementelor pozitive dintr-o listă

Definiți o funcție care selectează elementele pozitive dintr-o listă.

Soluție descriptivă

```
positives :: [Int] -> [Int]
positives xs = [ x | x <- xs, x > 0 ]
```

Soluție recursivă

```
positives :: [Int] -> [Int]
positives []           = []
positives (x:xs) | x > 0   = x : positives xs
                | otherwise = positives xs
```

```
Prelude> positives [1,-2,3]
[1,3]
```

Exemplu - Selectarea cifrelor dintr-un sir de caractere

Definiți o funcție care selectează cifrele dintr-un sir de caractere.

Soluție descriptivă

```
digits :: [Char] -> [Char]
digits xs = [ x | x <- xs, isDigit x ]
```

Soluție recursivă

```
digits :: [Char] -> [Char]
digits [] = []
digits (x:xs) | isDigit x = x : digits xs
              | otherwise = digits xs
```

```
Prelude> digits "a2c3"
"23"
```

Functia filter

Date fiind un predicat (funcție booleană) și o listă,
selectați elementele din listă care satisfac predicatul.

Soluție descriptivă

```
filter :: (a -> Bool) -> [a] -> [a]
filter p xs = [ x | x <- xs , p x ]
```

Soluție recursivă

```
filter :: (a -> Bool) -> [a] -> [a]
filter p [] = []
filter p (x:xs) | p x = x : filter p xs
                | otherwise = filter p xs
```

Exemplu — Selectarea elementelor pozitive dintr-o listă

Soluție descriptivă

```
positives :: [Int] -> [Int]
positives xs = [ x | x <- xs, x > 0 ]
```

Soluție recursivă

```
positives :: [Int] -> [Int]
positives []           = []
positives (x:xs) | x > 0 = x : positives xs
                | otherwise = positives xs
```

Soluție folosind filter

```
positives :: [Int] -> [Int]
positives xs = filter pos xs
              where pos x = x > 0
```

Exemplu — Selectarea cifrelor dintr-un sir de caractere

Soluție descriptivă

```
digits :: [Char] -> [Char]
digits xs = [ x | x <- xs, isDigit x ]
```

Soluție recursivă

```
digits :: [Char] -> [Char]
digits [] = []
digits (x:xs) | isDigit x = x : digits xs
              | otherwise = digits xs
```

Soluție folosind filter

```
digits :: [Char] -> [Char]
digits xs = filter isDigit xs
```

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvALr>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZvAxv>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvALs>

Pe săptămâna viitoare!

Programare funcțională

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell
C04

Ana Iova

Denisa Diaconescu

Departamentul de Informatică, FMI, UB

Currying

Currying

Currying este procedeul prin care o funcție cu mai multe argumente este transformată într-o funcție care are un singur argument și întoarce o altă funcție.

- În Haskell toate funcțiile sunt în forma **curry**, deci au un singur argument.
- Operatorul \rightarrow pe tipuri este asociativ la dreapta, adică tipul $a_1 \rightarrow a_2 \rightarrow \dots \rightarrow a_n$ îl gândim ca $a_1 \rightarrow (a_2 \rightarrow \dots (a_{n-1} \rightarrow a_n) \dots)$.
- Aplicarea funcțiilor este asociativă la stânga, adică expresia $f\ x_1 \dots x_n$ o gândim ca $(\dots ((f\ x_1)\ x_2) \dots x_n)$.

Functiile curry si uncurry si multimi

```
Prelude> :t curry
```

```
curry :: ((a, b) -> c) -> a -> b -> c
```

```
Prelude> :t uncurry
```

```
uncurry :: (a -> b -> c) -> (a, b) -> c
```

Exemplu:

```
f :: (Int, String) -> String
```

```
f (n,s) = take n s
```

```
Prelude> let cf = curry f
```

```
Prelude> :t cf
```

```
cf :: Int -> String -> String
```

```
Prelude> cf (1, "abc")
```

```
"a"
```

```
Prelude> cf 1 "abc"
```

```
"a"
```

Functii în matematică

- Fie $f : A \times B \rightarrow C$ o funcție. În mod ușual scriem $f(x, y) = z$ unde $x \in A$, $y \in B$ și $z \in C$.
- Pentru $x \in A$ (arbitrar, fixat) definim $f_x : B \rightarrow C$, $f_x(y) = z$ dacă și numai dacă $f(x, y) = z$. Funcția f_x se obține prin aplicarea parțială a funcției f .
- Dacă notăm $B \rightarrow C \stackrel{not}{=} \{h : B \rightarrow C \mid h \text{ funcție}\}$ observăm că $f_x \in B \rightarrow C$ pentru orice $x \in A$.
- Asociem lui f funcția $cf : A \rightarrow (B \rightarrow C)$, $cf(x) = f_x$.
- Vom spune că funcția cf este *forma curry* a funcției f .

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvHu0>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZu3KB>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvHuP>

Agregarea elementelor dintr-o listă - fold

Exemplu - Suma

Definiți o funcție care dată fiind o listă de numere întregi calculează suma elementelor din listă.

Soluție recursivă

```
sum :: [Int] -> Int
sum []      = 0
sum (x:xs) = x + sum xs
```

```
Prelude> sum [1,2,3,4]
```

10

Exemplu - Produs

Definiți o funcție care dată fiind o listă de numere întregi calculează produsul elementelor din listă.

Soluție recursivă

```
product :: [Int] -> Int
product []      = 1
product (x:xs) = x * product xs
```

```
Prelude> product [1,2,3,4]
```

24

Exemplu - Concatenare

Definiți o funcție care concatenează o listă de liste.

Soluție recursivă

```
concat :: [[a]] -> [a]
concat []      = []
concat (xs:xss) = xs ++ concat xss
```

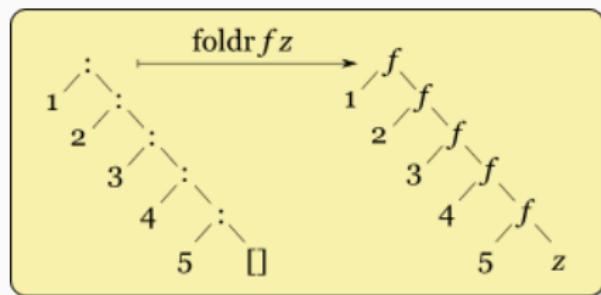
```
Prelude> concat [[1,2,3],[4,5]]
[1,2,3,4,5]
```

```
Prelude> concat ["con","ca","te","na","re"]
"concatenare"
```

Functia foldr

foldr :: $(a \rightarrow b \rightarrow b) \rightarrow b \rightarrow [a] \rightarrow b$

Date fiind o funcție de actualizare a valorii calculate cu un element curent, o valoare inițială, și o listă, calculați valoarea obținută prin aplicarea repetată a funcției de actualizare fiecărui element din listă.

Functia foldr

foldr :: (a → b → b) → b → [a] → b

Soluție recursivă

foldr :: (a → b → b) → b → [a] → b

foldr f i [] = i

foldr f i (x:xs) = f x (**foldr** f i xs)

Soluție recursivă cu operator infix

foldr :: (a → b → b) → b → [a] → b

foldr op i [] = i

foldr op i (x:xs) = x `op` (**foldr** f i xs)

Exemplu — Suma

Soluție recursivă

```
sum :: [Int] -> Int
sum []      = 0
sum (x:xs) = x + sum xs
```

Soluție folosind foldr

foldr :: (a -> b -> b) -> b -> [a] -> b

```
sum :: [Int] -> Int
sum xs = foldr (+) 0 xs
```

Exemplu

foldr (+) 0 [1, 2, 3] == 1 + (2 + (3 + 0))

Exemplu — Produs

Soluție recursivă

```
product :: [Int] -> Int
product []      = 1
product (x:xs) = x * product xs
```

Soluție folosind foldr

foldr :: (a -> b -> b) -> b -> [a] -> b

```
product :: [Int] -> Int
product xs = foldr (*) 1 xs
```

Exemplu

foldr (*) 1 [1, 2, 3] == 1 * (2 * (3 * 1))

Exemplu — Concatenare

Soluție recursivă

```
concat :: [[a]] -> [a]
concat []      = []
concat (xs:xss) = xs ++ concat xss
```

Soluție folosind foldr

```
foldr :: (a -> b -> b) -> b -> [a] -> b
concat :: [Int] -> Int
concat xs = foldr (++) [] xs
```

Exemplu

```
foldr (++) [] ["Ana ", "are ", "mere."]
== "Ana " ++ ("are " ++ ("mere." ++ []))
```

Exemplu – Suma pătratelor numerelor pozitive

```
f :: [Int] -> Int
f xs = sum (squares (positives xs))
```

```
f :: [Int] -> Int
f xs = sum [ x*x | x <- xs, x > 0 ]
```

```
f :: [Int] -> Int
f [] = 0
f (x:xs) | x > 0 = (x*x) + f xs
         | otherwise = f xs
```

Exemplu – Suma pătratelor numerelor pozitive

```
f :: [Int] -> Int
```

```
f xs = foldr (+) 0 (map sqr (filter pos xs))
```

where

```
sqr x = x * x
```

```
pos x = x > 0
```

```
f :: [Int] -> Int
```

```
f xs = foldr (+) 0
```

```
(map (\ x -> x * x)
```

```
(filter (\ x -> x > 0) xs))
```

```
f :: [Int] -> Int
```

```
f xs = foldr (+) 0 (map (^2) (filter (>0) xs))
```

```
f :: [Int] -> Int
```

```
f = foldr (+) 0 . map (^2) . filter (>0)
```

Exemplu - Componerea funcțiilor

În definiția lui **foldr**

foldr :: (a → b → b) → b → [a] → b

b poate fi tipul unei funcții.

compose :: [a → a] → (a → a)

compose = **foldr** (.) **id**

Prelude> compose [(+1), (^2)] 3

10

-- *functia (foldr (.) id [(+1), (^2)]) aplicata lui 3*

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvALu>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZvIWL>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvALw>

Foldr și Foldl

foldr și foldl

Date fiind o funcție de actualizare a valorii calculate cu un element curent, o valoare initială, și o listă, calculați valoarea obținută prin aplicarea repetată a funcției de actualizare fiecărui element din listă.

foldr :: $(a \rightarrow b \rightarrow b) \rightarrow b \rightarrow [a] \rightarrow b$

foldr op z [a₁, a₂, a₃, ..., a_n] =
a₁ `op` (a₂ `op` (a₃ `op` (... (a_n `op` z) ...)))

foldl :: $(b \rightarrow a \rightarrow b) \rightarrow b \rightarrow [a] \rightarrow b$

foldl op z [a₁, a₂, a₃, ..., a_n] =
(... (((z `op` a₁) `op` a₂) `op` a₃) ...) `op` a_n

foldr și foldl

Funcția **foldr**

```
foldr :: (a -> b -> b) -> b -> [a] -> b
foldr f i []      = i
foldr f i (x:xs) = f x (foldr f i xs)
```

Funcția **foldl**

```
foldl :: (b -> a -> b) -> b -> [a] -> b
foldl h i []      = i
foldl h i (x:xs) = foldl h (h i x) xs
```

Suma elementelor dintr-o listă

Definiți o funcție care dată fiind o listă de numere întregi calculează suma elementelor din listă.

Soluție cu foldr

sum = foldr (+) 0

Cu **foldr**, elementele sunt procesate de la dreapta la stânga:

$$\text{sum } [x_1, \dots, x_n] = (x_1 + (x_2 + \dots (x_n + 0) \dots))$$

Suma elementelor dintr-o listă

Solutie in care elementele sunt procesate de la stânga la dreapta.

```
sum :: [Int] -> Int
sum xs = suml xs 0
    where
        suml [] n = n
        suml (x:xs) n = suml xs (n+x)
```

Elementele sunt procesate de la stânga la dreapta:

$$\text{suml } [x_1, \dots, x_n] \ 0 = (\dots (0 + x_1) + x_2) + \dots x_n$$

Soluție cu foldl

```
sum :: [Int] -> Int
sum xs = foldl (+) 0 xs
```

Inversarea elementelor unei liste

Definiți o funcție care dată fiind o listă de elemente, calculează lista în care elementele sunt scrise în ordine inversă.

Soluție cu foldl

```
--      flip  :: (a -> b -> c) -> (b -> a -> c)
--      (:)  :: a -> [a] -> [a]
-- flip (:) :: [a] -> a -> [a]

rev = foldl (<:>) []
            where (<:>) = flip (:)
```

Elementele sunt procesate de la stânga la dreapta:

$$\text{rev } [x_1, \dots, x_n] = (\dots(([] <:> x_1) <:> x_2) \dots) <:> x_n$$

Evaluare lenesă. Liste infinite

Putem folosi funcțiile **map** și **filter** pe liste infinite:

```
Prelude> inf = map (+10) [1..] -- inf nu este evaluat
```

```
Prelude> take 3 inf
```

```
[11,12,13]
```

Limbajul Haskell folosește implicit evaluarea lenesă

- expresiile sunt evaluate numai când este nevoie de valoarea lor
- expresiile nu sunt evaluate total, elementele care nu sunt folosite rămân neevaluate
- o expresie este evaluată o singură dată.

În exemplul de mai sus, este acceptată definiția lui `inf`, fără a fi evaluată. Când expresia `take 3 inf` este evaluată, numai primele 3 elemente ale lui `inf` sunt calculate, restul rămânând neevaluate.

Evaluare lenășă: lista numerelor prime

Vă amintiți din primul curs:

```
primes = sieve [2..]
```

```
sieve (p:ps) = p : sieve [ x | x <- ps, mod x p /= 0 ]
```

Intuitiv, evaluarea lenășă funcționează astfel:

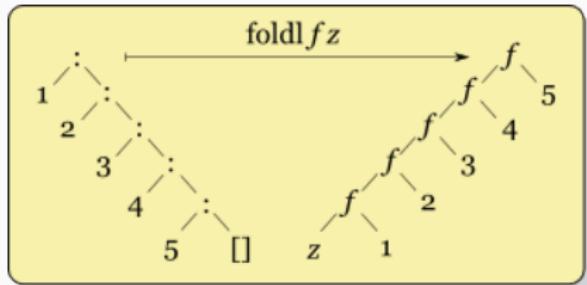
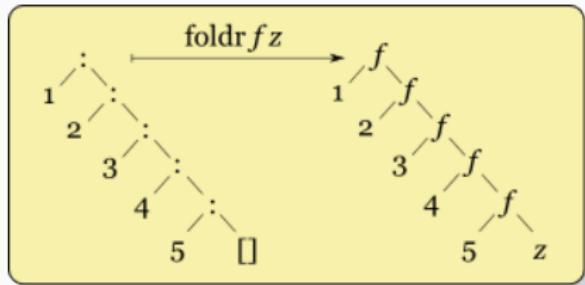
```
sieve [2..] -->
```

```
2 : sieve [ x | x <- [3..], mod x 2 /= 0 ] -->
```

```
2 : sieve (3 : [ x | x <- [4..], mod x 2 /= 0 ]) -->
```

```
2 : 3 : sieve ([ y | y <-
                  [x | x <- [4..], mod x 2 /= 0 ],
                  mod y 3 /= 0 ])
--> ...
```

foldr și foldl

[https://en.wikipedia.org/wiki/Fold_\(higher-order_function\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Fold_(higher-order_function))

- **foldr** poate fi folosită pe liste infinite (în anumite cazuri)
- **foldl** nu poate fi folosită pe liste infinite niciodată

foldr și foldl

- **foldr** poate fi folosită pe liste infinite (în anumite cazuri),
- **foldl** nu poate fi folosită pe liste infinite niciodată.

```
Prelude> foldr (*) 0 [1..]
```

```
*** Exception: stack overflow
```

```
Prelude> take 3 $ foldr (\x xs-> (x+1):xs) [] [1..]
```

```
[2,3,4]
```

-- *foldr a functionat pe o lista infinită*

```
Prelude> take 3 $ foldl (\xs x-> (x+1):xs) [] [1..]
```

-- *expresia se calculeaza la infinit*

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvHue>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZvIW4>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvHuf>

Pe săptămâna viitoare!

Programare funcțională

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell
C05

Ana Iova

Denisa Diaconescu

Departamentul de Informatică, FMI, UB

Tipuri de date algebrice

Tipuri sumă

În Haskell tipul **Bool** este definit astfel:

```
data Bool = False | True
```

- **Bool** este **constructor de tip**
- **False** și **True** sunt **constructori de date**

În mod similar putem defini

```
data Season = Spring | Summer | Autumn | Winter
```

- **Season** este **constructor de tip**
- **Spring**, **Summer**, **Autumn** și **Winter** sunt **constructori de date**

Bool și **Season** sunt **tipuri de date sumă**, adică sunt definite prin **enumerarea alternativelor**.

Tip sumă: Bool

```
data Bool = False | True
```

Operațiile se definesc prin "pattern matching":

```
not :: Bool -> Bool  
not False = True  
not True = False
```

```
(&&), (||) :: Bool -> Bool -> Bool  
False && q = False  
True && q = q  
False || q = q  
True || q = True
```

Tip sumă: Season

```
data Season = Spring | Summer | Autumn | Winter
```

```
sucesor :: Season -> Season
```

```
sucesor Spring = Summer
```

```
sucesor Summer = Autumn
```

```
sucesor Autumn = Winter
```

```
sucesor Winter = Spring
```

```
showSeason :: Season -> String
```

```
showSeason Spring = "Primavara"
```

```
showSeason Summer = "Vara"
```

```
showSeason Autumn = "Toamna"
```

```
showSeason Winter = "Iarna"
```

Tipuri produs

Problema. Să definim un tip de date care să aibă ca valori "punctele" cu două coordonate de tipuri oarecare.

```
data Point a b = Pt a b
```

- Point este **constructor de tip**
- Pt este **constructor de date**

Pentru a accesa componentele, definim proiecțiile:

```
pr1 :: Point a b -> a
```

```
pr1 (Pt x _) = x
```

```
pr2 :: Point a b -> b
```

```
pr2 (Pt _ y) = y
```

Point este un **tip de date produs**, definit prin **combinarea** tipurilor a și b.

Tipuri produs

```
data Point a b = Pt a b
```

```
Prelude> :t (Pt 1 "c")
(Pt 1 "c") :: Num a => Point a [Char]
```

```
Prelude> :t Pt
Pt :: a -> b -> Point a b
-- constructorul de date este operatie
```

```
Prelude> :t (Pt 1)
(Pt 1) :: Num a => b -> Point a b
```

Se pot defini operații:

```
pointFlip :: Point a b -> Point b a
pointFlip (Pt x y) = Pt y x
```

Tipuri de date definite recursiv

Declarația listelor ca tip de date algebric:

```
data List a = Nil  
           | Cons a (List a)
```

- **List** este constructor de tip
- Nil și Cons sunt constructori de date

Se pot defini operații:

```
append :: List a -> List a -> List a  
append Nil ys          = ys  
append (Cons x xs) ys = Cons x (append xs ys)
```

Tipuri de date algebrice

Tipurile de date algebrice se definesc folosind "operațiile" sumă și produs.

Forma generală:

$$\begin{aligned} \text{data } \text{Typename} &= \text{Cons}_1 \ t_{11} \dots t_{1k_1} \\ &\quad | \text{Cons}_2 \ t_{21} \dots t_{2k_2} \\ &\quad | \dots \\ &\quad | \text{Cons}_n \ t_{n1} \dots t_{nk_n} \end{aligned}$$

unde $k_1, \dots, k_n \geq 0$

- Se pot folosi tipuri sumă și tipuri produs.
- Se pot defini tipuri parametrizate.
- Se pot folosi definiții recursive.

Tipuri de date algebrice

Forma generală:

```
data Typename = Cons1 t11 ... t1k1
          | Cons2 t21 ... t2k2
          | ...
          | Consn tn1 ... tnkn
```

unde $k_1, \dots, k_n \geq 0$

Atenție! Alternativele trebuie să conțină **constructori**!

data StrInt = String | Int este **greșit**.

data StrInt = VS String | VI Int este corect.

[VI 1, VS "abc", VI 34, VI 0, VS "xyz"] :: [StrInt]

Tipuri de date algebrice - exemple

```
data Bool = False | True
```

```
data Season = Winter | Spring | Summer | Fall
```

```
data Shape = Circle Float | Rectangle Float Float
```

```
data Pair a b = Pair a b
```

-- constructorul de tip si cel de date pot sa coincida

```
data Exp = Lit Int | Add Exp Exp | Mul Exp Exp
```

```
data List a = Nil | Cons a (List a)
```

```
data Tree a = Empty | Leaf a | Branch (Tree a) (Tree a)
```

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvPr7>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZvQqv>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvPr8>

Liste cu simboluri

```
data List a = Nil | Cons a (List a)
```

```
data [a] = [] | a : [a]
```

Constructorii listelor sunt [] și : unde

```
[] :: [a]
```

```
(:) :: a -> [a] -> [a]
```

Tupluri cu simboluri

```
data (a,b) = (a,b)
data (a,b,c) = (a,b,c)
...
...
```

Nu există o declarație generică pentru tupluri, fiecare declarație de mai sus definește tuplul de lungimea corespunzătoare, iar constructorii pentru fiecare tip în parte sunt:

```
(,) :: a -> b -> (a,b)
(,,) :: a -> b -> c -> (a,b,c)
...
```

Exemplu: numerele naturale (Peano)

Declarație ca tip de date algebric folosind şabloane

```
data Nat = Zero | Succ Nat
```

Adunarea pe tipul de date algebric:

```
(++) :: Nat -> Nat -> Nat
```

```
m +++ Zero      = m
```

```
m +++ (Succ n) = Succ (m +++ n)
```

Comparați cu versiunea folosind notația predefinită:

```
(+) :: Int -> Int -> Int
```

```
m + 0 = m
```

```
m + n = (m + (n-1)) + 1
```

Exemplu: numerele naturale (Peano)

Declarație ca tip de date algebric folosind şabloane

```
data Nat = Zero | Succ Nat
```

```
(***) :: Nat -> Nat -> Nat
```

```
m *** Zero = Zero
```

```
m *** (Succ n) = (m *** n) +++ m
```

Comparați cu versiunea folosind notația predefinită:

```
(*) :: Int -> Int -> Int
```

```
m * 0 = 0
```

```
m * n = (m * (n-1)) + m
```

Tipul Maybe (opțiune)

```
data Maybe a = Nothing | Just a
```

Rezultate optionale

```
divide :: Int -> Int -> Maybe Int
divide n 0 = Nothing
divide n m = Just (n `div` m)
```

Argumente optionale

```
power :: Maybe Int -> Int -> Int
power Nothing n    = 2 ^ n
power (Just m) n = m ^ n
```

Maybe - folosirea unui rezultat optional

```
divide :: Int -> Int -> Maybe Int
divide n 0 = Nothing
divide n m = Just (n `div` m)
```

-- utilizare *gresita*

```
wrong :: Int -> Int -> Int
wrong n m = divide n m + 3
```

-- utilizare *corecta*

```
right :: Int -> Int -> Int
right n m = case divide n m of
    Nothing -> 3
    Just r -> r + 3
```

Tipul Either (variante)

```
data Either a b = Left a | Right b
```

```
mylist :: [Either Int String]  
mylist = [Left 4, Left 1, Right "hello", Left 2,  
         Right "", Right "world", Left 17]
```

Definiți o funcție care calculează suma elementelor întregi.

```
addints    :: [Either Int String] -> Int  
addints []           = 0  
addints (Left n : xs) = n + addints xs  
addints (Right s : xs) = addints xs
```

```
addints' :: [Either Int String] -> Int  
addints' xs = sum [n | Left n <- xs]
```

Tipul Either (variante)

```
data Either a b = Left a | Right b
```

```
mylist :: [Either Int String]
mylist = [Left 4, Left 1, Right "hello", Left 2,
          Right "", Right "world", Left 17]
```

Definiți o funcție care întoarce concatenarea elementelor de tip **String**.

```
addstrs    :: [Either Int String] -> String
addstrs    []           = ""
addstrs    (Left n : xs) = addstrs xs
addstrs    (Right s : xs) = s ++ addstrs xs
```

```
addstrs'   :: [Either Int String] -> String
addstrs' xs = concat [s | Right s <- xs]
```

Utilizarea type

Cu **type** se pot redenumi tipuri deja existente.

```
type FirstName = String  
type LastName = String  
type Age = Int  
type Height = Float  
type Phone = String
```

```
data Person = Person FirstName LastName Age Height Phone
```

Exemplu - date personale. Proiectii

```
data Person = Person FirstName LastName Age Height Phone
```

```
firstName :: Person -> String
```

```
firstName (Person firstname _____) = firstname
```

```
lastName :: Person -> String
```

```
lastName (Person _ lastname _____) = lastname
```

```
age :: Person -> Int
```

```
age (Person _ _ age _) = age
```

```
height :: Person -> Float
```

```
height (Person _ _ _ height _) = height
```

```
phoneNumber :: Person -> String
```

```
phoneNumber (Person _ _ _ _ number) = number
```

Exemplu - date personale. Utilizare

```
Prelude*> let ionel = Person "Ion" "Ionescu" 20 175.2  
          "0712334567"
```

```
Prelude*> firstName ionel  
"Ion"
```

```
Prelude*> height ionel  
175.2
```

```
Prelude*> phoneNumber ionel  
"0712334567"
```

Date personale ca înregistrări

```
data Person = Person { firstName :: String
                      , lastName :: String
                      , age :: Int
                      , height :: Float
                      , phoneNumber :: String
                      }
```

Date personale ca înregistrări

- Putem folosi atât forma algebrică, cât și cea de înregistrare

```
ionel = Person "Ion" "Ionescu" 20 175.2 "  
0712334567"
```

```
gigel = Person { firstName = "Gheorghe"  
                , lastName="Georgescu"  
                , age = 30, height = 192.3  
                , phoneNumber = "0798765432"  
                }
```

- Putem folosi și pattern-matching
- Proiecțiile sunt definite automat; sintaxă specializată pentru actualizări

```
nextYear :: Person -> Person
```

```
nextYear person = person { age = age person + 1 }
```

Date personale ca înregistrări

```
data Person = Person { firstName :: String
                      , lastName :: String
                      , age :: Int
                      , height :: Float
                      , phoneNumber :: String
                    }
ionel = Person "Ion" "Ionescu" 20 175.2 "0712334567"

nextYear person = person { age = age person + 1 }
```

Prelude> nextYear ionel

No instance for (Show Person) arising from a use of 'print'

Deși toate definițiile sunt corecte, o valoare de tip Person nu poate fi afișată deoarece nu este instanță a clasei **Show**.

Pe săptămâna viitoare!

Programare funcțională

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell
C06

Ana Iova

Denisa Diaconescu

Departamentul de Informatică, FMI, UB

Anunt - examen parțial

- valorează **3 puncte** din nota finală
- durata **40 min**
- în săptămâna 7, **in cadrul cursului**
- **test grila pe foaie**
- nu este obligatoriu și nu se poate reface
- va conține **30 de întrebări grilă** asemănatoare cu cele din curs
- veți găsi repartitia pentru parțial pe Drive
(unde aveți suporturile de curs/laborator)
- materiale ajutătoare: suporturile de curs și de laborator, format fizic sau pe laptop/tableta
- notitele voastre sunt permise
- nu aveți voie cu materialele pe telefoane mobile, ceasuri
- va ruga să va asigurați că aveți laptopurile încărcate/că aveți prelungitoare pentru a va încărca laptopurile

Clase de tipuri

Exemplu: test de apartenență

Să scriem funcția **my_elem** care testează dacă un element aparține unei liste.

- definiția folosind descrieri de liste

```
my_elem x ys      = or [ x == y | y <- ys ]
```

- definiția folosind recursivitate

```
my_elem x []      = False
```

```
my_elem x (y:ys) = x == y || my_elem x ys
```

- definiția folosind funcții de nivel înalt

```
my_elem x ys      = foldr (||) False (map (x ==) ys)
```

Funcția my_elem este polimorfică

Prelude> my_elem 1 [2,3,4]

False

Prelude> my_elem 'o' "word"

True

Prelude> my_elem (1,'o') [(0,'w'),(1,'o'),(2,'r')]

True

Prelude> my_elem "word" ["list","of","word"]

True

Care este tipul funcției my_elem?

Funcția my_elem este **polimorfică**.

Definiția funcției este parametrică în tipul de date.

Functia my_elem este polimorfică

Totuși definiția nu funcționează pentru orice tip!

```
Prelude> my_elem (+ 2) [(+ 2), sqrt]
```

```
No instance for (Eq (Double -> Double)) arising from a use of 'my_elem'
```

Ce se întâmplă?

```
Prelude> :t my_elem
```

```
my_elem :: Eq a => a -> [a] -> Bool
```

În definiția

```
my_elem x ys = or [ x == y | y <- ys ]
```

folosim relația de egalitate == care nu este definită pentru orice tip.

```
Prelude> sqrt == sqrt
```

```
No instance for (Eq (Double -> Double)) ...
```

```
Prelude> ("ab",1) == ("ab",2)
```

```
False
```

Clase de tipuri

O clasă de tipuri este determinată de o mulțime de funcții (este o interfață).

```
class Eq a where
  (==) :: a -> a -> Bool
  (/=) :: a -> a -> Bool
  -- minimum definition: (==)
  x /= y = not (x == y)
  -- ^^^ putem avea definitii implicite
```

Puteti verifica folosind comanda `:info` sau `:i` ce conține o anumită clasă de tipuri.

Clase de tipuri

Tipurile care aparțin clasei sunt instanțe ale clasei.

```
instance Eq Bool where
    False == False = True
    False == True  = False
    True  == False = False
    True  == True  = True
```

Clasa de tipuri. Constrângeri de tip

În semnatura funcției my_elem trebuie să precizăm ca tipul a este în clasa **Eq**

```
my_elem :: Eq a => a -> [a] -> Bool
```

- **Eq** a se numește **constrângere de tip**.
- **=>** separă constrângerile de tip de restul signaturii.

În exemplul de mai sus am considerat că my_elem este definită pe liste, dar în realitate funcția este mai complexă:

```
Prelude> :t my_elem
my_elem :: (Eq a, Foldable t) => a -> t a -> Bool
```

În această definiție Foldable este o altă clasă de tipuri, iar t este un parametru care ține locul unui **constructor de tip**!

Instanțe ale lui Eq

```
class Eq a where
  (==) :: a -> a -> Bool

instance Eq Int      where
  (==) = eqInt    -- built-in

instance Eq Char     where
  x == y = ord x == ord y

instance (Eq a, Eq b) => Eq (a,b) where
  (u,v) == (x,y) = (u == x) && (v == y)

instance Eq a => Eq [a] where
  [] == []      = True
  [] == y:ys   = False
  x:xs == []   = False
  x:xs == y:ys = (x == y) && (xs == ys)
```

Eq, Ord

Clasele pot fi extinse:

```
class (Eq a) => Ord a where
    (<) :: a -> a -> Bool
    (≤) :: a -> a -> Bool
    (>) :: a -> a -> Bool
    (≥) :: a -> a -> Bool
    -- minimum definition : (≤)
    x < y = x ≤ y && x /= y
    x > y = y < x
    x ≥ y = y ≤ x
```

Clasa **Ord** este clasa tipurilor de date înzestrate cu o relație de ordine.

În definiția clasei **Ord** s-a impus o constrângere de tip. Astfel, orice instanță a clasei **Ord** trebuie să fie instanță a clasei **Eq**.

Instanțe ale lui Ord

```
instance Ord Bool where
    False <= False = True
    False <= True = True
    True <= False = False
    True <= True = True
```

```
instance (Ord a, Ord b) => Ord (a,b) where
    (x,y) <= (x',y') = x < x' || (x == x' && y <= y')
    -- ordinea lexicografica
```

```
instance Ord a => Ord [a] where
    [] <= ys = True
    (x:xs) <= [] = False
    (x:xs) <= (y:ys) = x < y || (x == y && xs <= ys)
```

Definirea claselor

Să presupunem că vrem să definim o clasă de tipuri pentru datele care pot fi afișate. O astfel de clasă trebuie să conțină o metodă care să indice modul de afișare:

```
class Visible a where
    toString :: a -> String
```

Putem face instantieri astfel:

```
instance Visible Char where
    toString c = [c]
```

Clasele **Eq**, **Ord** sunt predefinite. Clasa **Visible** este definită de noi, dar există o clasă predefinită care are același rol: clasa **Show**.

Show

```
class Show a where
    show :: a -> String      -- analogul lui "toString"

instance Show Bool where
    show False      = "False"
    show True       = "True"

instance (Show a, Show b) => Show (a,b) where
    show (x,y) = "(" ++ show x ++ "," ++ show y ++ ")"

instance Show a => Show [a] where
    show []        = "[]"
    show (x:xs)   = "[" ++ showSep x xs ++ "]"
        where
            showSep x []     = show x
            showSep x (y:ys) = show x ++ ", " ++ showSep y ys
```

Constructori simboluri

```
data List a = Nil
           | a :: List a
infixr 5 :::

eqList :: Eq a => List a -> List a -> Bool
eqList Nil Nil          = True
eqList (x :: xs) (y :: ys) = x == y && eqList xs ys
eqList _ _                = False

instance (Eq a) => Eq (List a) where
  (==) = eqList
```

Constructori simboluri

```
data List a = Nil
           | a :: List a
infixr 5 :::

showMyList :: Show a => List a -> String
showMyList Nil = "Nil"
showMyList (x :: xs) = show x ++ " :: " ++
                      showMyList xs

instance (Show a) => Show (List a) where
    show = showMyList
```

Clase de tipuri pentru numere

```
class (Eq a, Show a) => Num a where
    (+), (-), (*) :: a -> a -> a
    negate :: a -> a
    ...
    fromInteger :: Integer -> a
    -- minimum definition: (+), (-), (*), fromInteger
    negate x       = fromInteger 0 - x
```

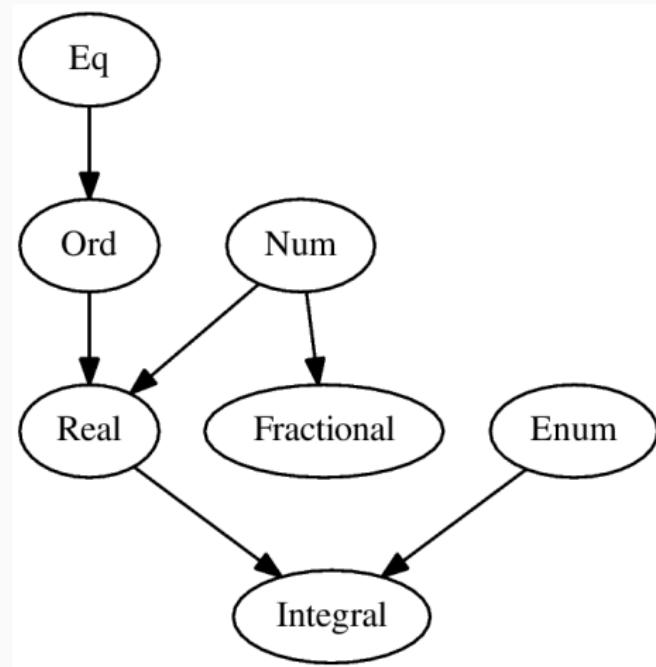
```
class (Num a) => Fractional a where
    (/) :: a -> a -> a
    recip :: a -> a
    fromRational :: Rational -> a
    ...
    -- minimum definition: (/), fromRational
    recip x       = 1/x
```

Clase de tipuri pentru numere

```
class (Num a, Ord a) => Real a where
    toRational      :: a -> Rational
    ...
    ...

class (Real a, Enum a) => Integral a where
    div, mod        :: a -> a -> a
    toInteger       :: a -> Integer
    ...
    ...
```

Clase de tipuri

sursa: C. Allen, J. Moronuki - "Haskell Programming from first principles"

Derivare automată pentru tipuri algebrice

Am definit tipuri de date noi:

```
data Season = Spring | Summer | Autumn | Winter  
           deriving (Eq, Ord, Show)
```

```
data Point a b = Pt a b  
               deriving (Eq, Ord, Show)
```

Cum putem să le facem instanțe ale claselor **Eq, Ord, Show?**

Putem să le facem explicit sau să folosim derivarea automată.

Atenție! Derivarea automată poate fi folosită numai pentru unele clase predefinite.

Derivare automată vs Instanțiere explicită

Instanțierea prin derivare automată:

```
data Point a b = Pt a b  
                deriving Eq
```

Instanțiere explicită:

```
instance Eq a => Eq (Point a b) where  
  (==) (Pt x1 y1) (Pt x2 y2) = (x1 == x2)
```

Derivare automata pentru tipuri algebrice

```
data Point a b = Pt a b  
    deriving (Eq, Ord, Show)
```

Egalitatea, relația de ordine și modalitatea de afișare sunt definite implicit dacă este posibil:

```
Prelude> Pt 2 3 < Pt 5 6  
True
```

```
Prelude> Pt 2 "b" < Pt 2 "a"  
False
```

```
Prelude> Pt (+2) 3 < Pt (+5) 6
```

No instance for (Ord (Integer -> Integer)) arising from a use of '<'

Quiz time!

Seria 23: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvXgU>

Seria 24: <https://questionpro.com/t/AT4NiZvW58>

Seria 25: <https://questionpro.com/t/AT4qgZvXgW>

Pe săptămâna viitoare!